

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าในประเทศไทย และในต่างประเทศ

การควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าในประเทศต่าง ๆ นั้น รัฐใช้หลักการคล้ายกัน คือใช้กฎหมายเป็นกลไกในการควบคุมกิจการดังกล่าวโดยบัญญัติหลักเกณฑ์ที่มุ่งประสงค์จะให้การดำเนินการเป็นไปตามแนวทางที่ต้องการไว้ในกฎหมายและประกาศบังคับใช้กฎหมายให้มีผลเป็นการทั่วไป ซึ่งหลักเกณฑ์การควบคุมของแต่ละประเทศนั้นก็อาจมีความแตกต่างกัน เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์ในการควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าและมีมุมมองที่หลากหลายในเรื่องดังกล่าวมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ในบทนี้ผู้เขียนจึงจะขอเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าในประเทศไทยและในต่างประเทศ รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

3.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าในประเทศไทย

กฎหมายหลักที่ใช้ในการควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าในประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าเฉพาะในส่วนที่เป็นการดำเนินการหรือประกอบอาชีพ โดยเอกชนเท่านั้น เหตุที่ต้องมีการตรวจสอบ กำกับดูแล หรือควบคุมกิจการดังกล่าวก็เพราะหน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์ให้เอกชนดำเนินการดังกล่าวได้โดยเสรี เนื่องจากรัฐมองว่าการดำเนินการหรือประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้ำของเก่าอาจก่อให้เกิดปัญหาหรือผลกระทบต่อสังคมได้ เช่น การประกอบอาชีพค้ำของเก่าอาจเป็นแหล่งในการพักหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด หรือเป็นสถานที่รับของโจร เป็นต้น และโดยที่หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าเพื่อเป็นกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและเป็นที่มาของอำนาจให้หน่วยงานของรัฐหรือฝ่ายปกครองมีอำนาจในการตรวจสอบ กำกับดูแล หรือควบคุมกิจการดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม เจตนารมณ์ของกฎหมายมุ่งควบคุมเฉพาะ

ที่กระทำเป็น “อาชีพ” เท่านั้น เป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 823/2476¹ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 152/2480² ซึ่งเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้วผู้ประกอบการดังกล่าวก็จะถูกควบคุมตรวจสอบอย่างใกล้ชิดจากเจ้าหน้าที่ว่ามีการปฏิบัติตามเงื่อนไข หรือข้อกำหนดของกฎหมายหรือไม่ หากมีการดำเนินการหรือประกอบอาชีพดังกล่าวโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายก็จะต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 นั้น รัฐต้องการที่จะควบคุมการประกอบอาชีพการขายทอดตลาดและค้าของเก่าเฉพาะที่เป็นการดำเนินกิจการของเอกชนเท่านั้น เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย รักษาความสงบสุขให้สังคม และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหรือส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนกับสังคมและประชาชนส่วนรวม โดยกฎหมายควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่าดังกล่าวได้บัญญัติให้มีมาตรการหลักในการควบคุมการประกอบอาชีพดังกล่าวไว้ในบทบัญญัติมาตรา 13³ ประกอบกับมีการวางหลักอื่น ๆ ที่จำเป็นในการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่าไว้ได้แก่

1) กำหนดให้มีเจ้าพนักงานตามกฎหมายและกำหนดอำนาจหน้าที่ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นเป็นเครื่องมือของรัฐที่มีตัวตน เป็นรูปธรรม มีความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายได้

¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 823/2476 วางหลักว่า

ทองที่จำเลยรับซื้อหรือรับแลกเปลี่ยนไว้ไม่ใช่เนื้อทองธรรมดา แต่เป็นทองรูปพรรณที่มีคนเสนอขายหรือแลกเปลี่ยนต่อจำเลยอย่างทรัพย์ที่ใช้แล้ว จึงเป็นของเก่าตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 และคำว่า “ค้า” ในพระราชบัญญัตินี้ หมายรวมถึง การรับซื้อหรือรับแลกเปลี่ยนด้วย เมื่อจำเลยรับซื้อหรือรับแลกเปลี่ยนของเก่าก็เป็นการค้าของเก่าและจำเลยตั้งร้านทำการค้า ดังนี้ “เป็นอาชีพ” จำเลยต้องมี ความผิดตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 152/2480 วางหลักว่า

คดีนี้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงต้องกันว่าจำเลยได้ขายเสื้อเก่าซึ่งซื้อมาจากโรงรับจำนำในกรุงเทพฯ และเหลือใช้ส่วนตัวจึงนำไปแจกเพื่อนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน การกระทำดังกล่าวไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพ จำเลยยังไม่มีผิด ให้ยกฟ้อง โจทก์ ต่อมาโจทก์ก็ฎีกาว่าจำเลยค้าเพื่อหากำไรเป็นการประกอบอาชีพแล้ว ศาลฎีกาตัดสินว่า ปัญหาว่าการกระทำอย่างไรเป็นการประกอบอาชีพค้าของเก่าเป็นปัญหาข้อเท็จจริง เพราะเป็นศัพท์ธรรมดาซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติว่าเป็นอย่างไรจึงต้องพิจารณาเป็นเรื่องๆ ไป ฉะนั้น โจทก์จึงฎีกาไม่ได้ ให้ยกฎีกาโจทก์

³ พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474.

มาตรา 13 ในระหว่างตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก นายตรวจและ เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีตั้งให้มีหน้าที่ควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า ชอบที่จะเข้าตรวจใบอนุญาต สมุดบัญชี และทรัพย์สินของในร้านค้าได้ ผู้รับใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาต สมุดบัญชี และทรัพย์สินของตามที่เรียกตรวจออกให้ตรวจโดยทันที

2) กำหนดให้การจะประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้าของเก่าต้องขออนุญาตประกอบอาชีพ โดยกำหนดประเภทการประกอบกิจการที่ต้องขออนุญาต อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ที่จะขอใบอนุญาตพร้อมเอกสารประกอบ และสถานที่ยื่นขอใบอนุญาต เพื่อให้บุคคลที่ประสงค์จะประกอบอาชีพมาติดต่อยื่นคำร้องขอใบอนุญาตและทำให้กิจการดังกล่าวเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลของรัฐเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการดำเนินการให้สอดคล้องกับการรักษาประโยชน์สาธารณะต่อไป

3) กำหนดระบบใบอนุญาตให้มีรอบอายุสิ้นสุดและมีการต่ออายุ เพื่อให้ฐานข้อมูลของรัฐมีความเป็นปัจจุบันหรือปรับปรุงอยู่เสมอ อีกทั้งมีการกำหนดให้มีการเพิกถอนใบอนุญาตได้ เพื่อเป็นกลไกในการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

4) กำหนดหน้าที่หรือข้อปฏิบัติให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติตาม เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการให้สอดคล้องกับการรักษาประโยชน์สาธารณะ

โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังที่ได้กล่าวข้างต้นนั้น สามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

3.1.1 เจ้าพนักงานตามกฎหมายการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 บัญญัติวางหลักว่า ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย (ในปัจจุบันคือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎเสนาบดี (ในปัจจุบันคือกฎกระทรวง) ตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตและนายตรวจ และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. 2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 5 กำหนดให้ ปลัดกระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ในการรักษาการตามระเบียบและมีอำนาจในการตีความ วินิจฉัย ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบ โดยเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 นั้น ประกอบด้วย เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต และนายตรวจ

3.1.1.1 เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

(1) ผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต : ปัจจุบันกฎกระทรวง ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2548) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

- 1) อธิบดีกรมการปกครอง สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- 2) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับพื้นที่จังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร

แต่เดิมในส่วนของกรุงเทพมหานครนั้น เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต คือผู้บังคับการกองทะเบียนกองบัญชาการตำรวจ แต่เนื่องจากการปฏิรูประบบราชการ โดยตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ให้โอนภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดไปเป็นของกระทรวงมหาดไทย การควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าจึงถูกโอนมาเป็นภารกิจของกระทรวงมหาดไทย เป็นที่มาให้มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจากผู้บังคับการกองทะเบียนกองบัญชาการตำรวจ เป็นอธิบดีกรมการปกครอง

(2) อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต : พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 กำหนดอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตไว้ สรุปได้ดังนี้⁴

1) ใช้ดุลยพินิจในการอนุญาตให้บุคคลใดประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าตามกฎหมาย

2) ออกใบแทนใบอนุญาตให้ผู้ประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าเมื่อใบอนุญาตของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตนั้นสูญหาย

3) มีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต หรือมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเมื่อมีการตรวจพบหลักฐานหรือข้อเท็จจริงว่า ผู้ที่ยื่นคำร้องขออนุญาตประกอบอาชีพการขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่า หรือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบอาชีพดังกล่าวเป็นผู้ที่ขาดคุณสมบัติและเข้าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 6 (1) (2) (3) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 กล่าวคือ ขาดคุณสมบัติในเรื่องของอายุของผู้ที่ยื่นคำร้องขออนุญาตที่ต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป หรือขาดคุณสมบัติในเรื่องความรู้ของผู้ที่จะได้รับใบอนุญาต ซึ่งกฎหมายกำหนดว่าต้องเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาไทยพออ่านออกเขียนได้ เป็นต้น

4) มีหน้าที่ลงนามและประทับตราในสมุดบัญชีการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าทุกเล่มที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องนำไปใช้ในการจัดทำบัญชีการขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าเพื่อการควบคุมและตรวจสอบของเจ้าหน้าที่

5) พิจารณาคำร้องขอย้ายสถานที่ประกอบกิจการขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่า จากสถานที่ หรือร้านค้าเดิมที่ได้รับอนุญาตและระบุไว้ในใบอนุญาต โดยการพิจารณาเรื่องสถานที่ประกอบกิจการดังกล่าวกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือสั่งการกำหนดแนวทางในการ

⁴ สมบูรณ์ อุดทังไข. (2559). *ข้อพิพาทกฎหมายการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า*. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 35 – 36.

พิจารณาใช้ดุลยพินิจเพื่อให้มีคำสั่งในกรณีดังกล่าวว่า สถานที่ประกอบกิจการ ร้านค้า หรือที่เก็บสินค้า ต้องมีความเหมาะสมและไม่เป็นสถานที่ที่น่ารังเกียจ หรือสร้างปัญหาหรือผลกระทบหรือสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ประชาชนหรือสังคม รวมทั้งการวางสิ่งของทรัพย์สินต่าง ๆ ต้องไม่รुकล้ำเข้าไปในที่สาธารณะ เป็นต้น

3.1.1.2 นายตรวจ

(1) ผู้ดำรงตำแหน่งนายตรวจ : กฎกระทรวง ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2548) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับการแต่งตั้งตามกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม ตรวจสอบผู้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าว่า ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมายหรือไม่ ซึ่งประกอบด้วย

1) อธิบดีกรมการปกครองและข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกรมการปกครอง ตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไป สำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2) ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งประจำอำเภอ และ ปลัดอำเภอแห่งท้องที่ สำหรับในพื้นที่จังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร

แต่เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งได้มีการยกเลิกระบบจำแนกตำแหน่งจากเดิมที่เรียกกันทั่วไปว่าระบบซี มาเป็นการใช้ระบบแห่ง จึงมีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2555) แก้ไขตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งนายตรวจในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยตัดคำว่า ตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไป ออกให้เหลือเพียงข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกรมการปกครอง เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และเนื่องจากปัจจุบันได้มีการยกฐานะกิ่งอำเภอให้เป็นอำเภอทุกแห่งแล้ว จึงไม่มีการแต่งตั้งตำแหน่งปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งประจำอำเภอเป็นนายตรวจอีกต่อไป

(2) อำนาจและหน้าที่ของนายตรวจ : พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 กำหนดอำนาจและหน้าที่ของนายตรวจไว้ พอสรุปได้ดังนี้

1) มีหน้าที่ในการควบคุมการขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 อย่างถูกต้อง

2) มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ ร้านค้า หรือสถานที่เก็บสินค้าของผู้ประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่า เพื่อตรวจสอบว่า ได้มีการขออนุญาตหรือมีใบอนุญาตที่ออกให้โดยเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตหรือไม่

3) มีหน้าที่เข้าไปในร้านค้า หรือสถานประกอบการของผู้ประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่า เพื่อตรวจสอบว่ามีการจัดทำสมุดบัญชี การจดบัญชีรายการซื้อขาย

ทรัพย์สินต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ หากตรวจสอบแล้วมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ประกอบการอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สุจริต นายตรวจก็มีหน้าที่รายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

4) มีหน้าที่บันทึกการกระทำความผิดของผู้ประกอบการอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าแล้วรายงานให้สถานีตำรวจ รวมทั้งรายงานผลการดำเนินคดีให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตทราบในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ขายทอดตลาดหรือผู้ค้ำของเก่าไม่ปฏิบัติตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 ซึ่งได้แก่ กรณีผู้ประกอบการอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่าโดยไม่ได้รับใบอนุญาต หรือเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตแล้วแต่ยังมีการประกอบอาชีพดังกล่าว

5) มีหน้าที่รายงานพร้อมเสนอความเห็นให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นไปจนถึงเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตทราบกรณีที่นายตรวจพบว่า ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบการอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่ารายใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 ซึ่งได้แก่ การมีอายุไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ หรือขาดคุณสมบัติในด้านความรู้พื้นฐานที่กฎหมายกำหนด หรือเป็นผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกตามกฎหมายลักษณะอาญาที่กำหนด อันได้แก่ความผิดในลักษณะต่อไปนี้

(1) ลักษณะ 7 ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์ และตั๋ว ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร

(2) ลักษณะ 8 ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการค้า

(3) ลักษณะ 12 ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ความผิดฐานลักทรัพย์ วิว่งราวทรัพย์ ทรัพย์ ไร้อาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ หนีโจง ยักยอกทรัพย์ และความผิดฐานรับของโจร

6) มีหน้าที่รับแจ้งจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบการอาชีพขายทอดตลาดหรือค้ำของเก่ากรณีที่ข้าย้ายสถานที่ประกอบการอาชีพ และมีหน้าที่ตรวจสอบสถานที่ใหม่ที่ที่มีการแจ้งขอย้ายไปว่ามีความเหมาะสม และถูกต้องตามหลักเกณฑ์หรือไม่ แล้วรายงานผลการตรวจสอบและเสนอเรื่องให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิจารณา หากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีคำสั่งอนุญาตให้มีการย้ายสถานที่ประกอบการดังกล่าว ก็ให้ทำการแก้ไขใบอนุญาตในส่วนของที่ตั้งสถานที่ประกอบการดังกล่าวให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง⁵

⁵ สมบูรณ์ อุดทังไข. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 4. หน้า 36 - 38.

3.1.2 การขออนุญาตประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้าของเก่า

3.1.2.1 ประเภทการขายทอดตลาดและการค้าของเก่าที่ต้องขออนุญาตและอัตราค่าธรรมเนียม

การขายทอดตลาดที่ต้องขออนุญาตประกอบอาชีพตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดหรือการค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 นั้น คือการประกอบอาชีพขายทอดตลาดโดยเอกชน หากเป็นการดำเนินการขายทอดตลาดโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเป็นการขายทอดตลาดเพื่อประโยชน์ของสมาคมหรือสาธารณประโยชน์การขายทอดตลาดนั้น ไม่ต้องดำเนินการขออนุญาตเป็นไปตามมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดหรือการค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 และอัตราค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพขายทอดตลาดนั้น กฎหมายกำหนดไว้อัตราเดียวคือ ปีละ 15,000 บาท

สำหรับ “ของเก่า” ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 นั้น มิได้มีการระบุแบ่งแยกประเภทของเก่าไว้เป็นการเฉพาะเจาะจงว่าทรัพย์สินประเภทใดหมายถึงของเก่า แต่ให้ความหมายของคำว่าของเก่าไว้อย่างกว้าง ๆ ว่าหมายถึง ทรัพย์สินที่เสนอขายแลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายโดยประการอื่นอย่างทรัพย์สินที่ใช้แล้ว ทั้งนี้ รวมถึงของโบราณด้วยการกำหนดประเภทของของเก่าจึงกระทำได้ยากเพราะเป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก อย่างไรก็ตาม กระทรวงมหาดไทย ก็ได้มีการออกกฎกระทรวงโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 กำหนดประเภทและอัตราค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าไว้ ดังนี้⁶

ใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่า มีการแบ่งแยกอัตราค่าธรรมเนียมแต่ละประเภทไว้โดยในแต่ละประเภทจะมีอัตราค่าธรรมเนียมที่ไม่เท่ากัน คือ

- (1) การค้าของเก่าประเภทโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อัตราค่าธรรมเนียมปีละ 12,500 บาท
- (2) การค้าของเก่าประเภทเพชร พลอย เงิน ทอง นาก หรืออัญมณี อัตราค่าธรรมเนียมปีละ 10,000 บาท
- (3) การค้าของเก่าประเภทรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ อัตราค่าธรรมเนียมปีละ 7,500 บาท
- (4) การค้าของเก่าประเภทอื่น ๆ อัตราค่าธรรมเนียมปีละ 5,000 บาท

⁶ ข้อ 8 ของกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2524) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474.

ทั้งนี้ บทบัญญัติของกฎหมายหรือระเบียบกระทรวงมหาดไทย ก็ไม่ได้ระบุชนิดของเก่าประเภทอื่น ๆ ไว้ว่าประกอบด้วยทรัพย์สินอะไร หรือชนิดใดบ้าง มีเพียงประกาศกรมการปกครองที่ระบุประเภทของของเก่าประเภทอื่น ๆ ไว้ว่าของเก่าประเภทอื่น ๆ หมายถึงของเช่น กระดาษ เศษเหล็ก ขวด สเตนเลส โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ กล้องถ่ายรูป เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องดนตรี ไม้เรือนเก่า เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องหนัง ชิ้นส่วนอะไหล่ นาฬิกา รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ยางรถยนต์ กะทะ ล้อรถยนต์ แสตมป์ เหรียญ ธนบัตร เฟอร์นิเจอร์ ถึง จักรเย็บผ้า ของหลุดจํานำ พระเครื่อง พลาสติก เป็นต้น⁷ โดยในการเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่านั้น กฎกระทรวงกำหนดให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมที่มีอัตราค่าสูงที่สุดเพียงประเภทเดียว เช่น หากประกอบอาชีพค้าของเก่าทั้งประเภทรถยนต์และประเภทเพชร พลอย เงิน ทอง นาก หรืออัญมณี ให้เก็บค่าธรรมเนียมในอัตรา 10,000 บาท ซึ่งเป็นอัตราที่สูงที่สุดในทุกประเภทที่ประกอบอาชีพ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม นอกจากประเภทของของเก่าที่ต้องขออนุญาตและเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบอาชีพดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 ก็ได้มีการยกเว้นให้การค้าของเก่าบางประเภทไม่ต้องขอใบอนุญาตประกอบอาชีพจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตด้วย กล่าวคือ การประกอบอาชีพค้าของเก่าประเภทนี้ไม่อยู่ในการควบคุมของกฎหมายฉบับนี้ นั่นก็คือ กระสอบป่านของเก่า ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศ⁸ ยกเว้นให้การประกอบอาชีพค้าของเก่าประเภทกระสอบป่านของเก่าไม่ต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต แต่ในระยะต่อมาก็ได้มีการยกเลิกประกาศฉบับดังกล่าวไป โดยในปัจจุบันก็ยังไม่มีการประกาศยกเว้นตามมาตรา 4 (2) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 การค้าของเก่าทุกประเภทจึงต้องมีการขอใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

3.1.2.2 คุณสมบัติของผู้ที่จะขอใบอนุญาตประกอบอาชีพ

พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้าของเก่าไว้ ดังนี้⁹

1) ต้องเป็นผู้ที่มีอายุ 20 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป โดยพิจารณาเฉพาะอายุของผู้ที่ยื่นคำร้องขออนุญาตประกอบอาชีพเท่านั้น

⁷ ประกาศกรมการปกครอง เรื่อง ให้ผู้ประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้าของเก่าดำเนินการขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย

⁸ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ยกเว้นการค้าของเก่าบางชนิดไม่ต้องรับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พุทธศักราช 2482

⁹ มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474

2) คุณสมบัติในเรื่องความรู้ของผู้ขออนุญาต ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้หนังสือไทย พออ่านออกเขียนได้ โดยไม่ได้มีการกำหนดวุฒิการศึกษาว่าต้องจบการศึกษาระดับใด กำหนดเพียงคำว่า พออ่านออกเขียนได้เท่านั้น จึงเป็นการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ที่รับคำร้องในการตรวจพิสูจน์และ ใช้ดุลยพินิจว่าผู้ยื่นคำร้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติหรือไม่

3) ด้านความประพฤติ กฎหมายกำหนดว่าบุคคลที่ขออนุญาตต้องไม่เคยเป็นผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกตามกฎหมายลักษณะอาญา ดังนี้คือ

ลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง

หมวด 1 ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา

หมวด 2 ความผิดเกี่ยวกับดวงตราแสตมป์ และตั๋ว

หมวด 3 ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร

ลักษณะ 8 ความผิดเกี่ยวกับการค้า

ลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

หมวด 1 ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์

หมวด 2 ความผิดฐานกรรโชกหรือเอาทรัพย์ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์

หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกง

หมวด 5 ความผิดฐานยักยอก

หมวด 6 ความผิดฐานรับของโจร

3.1.2.3 เอกสารประกอบการยื่นคำร้อง

ข้อ 7 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและ คำของเก่า พ.ศ. 2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 และฉบับที่ 3 กำหนดเอกสารหลักฐานที่ ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือคำของเก่าต้องยื่นต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตไว้ ดังนี้

(1) บัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว พร้อมใบ ประกอบธุรกิจและสำเนา

(2) ทะเบียนบ้าน และสำเนา

(3) รูปถ่ายหน้าตรง ขนาด 2 นิ้ว จำนวน 3 รูป

(4) ทะเบียนพาณิชย์ หรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล และสำเนา

(5) หนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่ทำการค้า หรือหลักฐานการเป็นเจ้าของสถานที่ ทำการค้าหรือสัญญาเช่า

(6) ใบอนุญาตจากกรมศิลปากรและสำเนา กรณีประกอบอาชีพขายทอดตลาด หรือค้าของเก่าประเภท โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปะวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

3.1.2.4 สถานที่ยื่นคำร้อง

ผู้ที่ประสงค์จะประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่า ต้องยื่นคำร้อง ขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต โดยในเขตกรุงเทพมหานคร ยื่นคำร้องต่ออธิบดีกรมการปกครอง ส่วนในพื้นที่จังหวัดอื่นให้ยื่นคำร้องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ๆ โดยยื่นคำร้องตามแบบที่ระเบียบ กระทรวงมหาดไทยกำหนด ณ หน่วยรับคำร้อง ซึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สำนักงานสอบสวน และนิติการ กรมการปกครอง (วังไชยา) ส่วนในเขตพื้นที่ของจังหวัดอื่น ได้แก่ อำเภอ ซึ่งจะมีเจ้าพนักงาน ฝ่ายปกครอง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ปกครอง หรือปลัดอำเภอ เป็นผู้ดำเนินการรับเรื่องและตรวจสอบ ตามระเบียบ หากพิจารณาคุณสมบัติของผู้ยื่นคำร้องและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ แล้ว ก็จะเสนอเรื่อง ให้จังหวัด เพื่อเสนอให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต (ผู้ว่าราชการจังหวัด) พิจารณาออกใบอนุญาต ส่วนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เมื่อรับคำร้องและตรวจสอบเอกสารแล้วก็จะเสนอเรื่องให้อธิบดี กรมการปกครองเป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาตต่อไป

3.1.3 ใบอนุญาตขายทอดตลาดและค้าของเก่า

ในการประกอบอาชีพขายทอดตลาดและการค้าของเก่า ผู้ที่จะประกอบอาชีพต้องได้รับ ใบอนุญาตหรือมีใบอนุญาตจึงจะสามารถทำการขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าได้ เนื่องจาก เจตนารมณ์ของกฎหมายนี้ต้องการควบคุมการประกอบอาชีพดังกล่าว แต่ไม่ว่าจะเป็นบุคคล ธรรมดาหรือนิติบุคคล ทั้งสัญชาติไทยหรือต่างด้าวก็สามารถประกอบอาชีพนี้ได้หากมีคุณสมบัติ ตามที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตาม หากมีการอนุญาตให้บุคคลหรือนิติบุคคลใดแล้ว จะทำการ โอนหรือมอบใบอนุญาตให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนไม่ได้ เพราะตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติ การควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 กำหนดให้การอนุญาตนั้นเป็นการ พิจารณาเฉพาะบุคคลในเรื่องคุณสมบัติของบุคคลที่ยื่นเรื่องขอใบอนุญาต เช่น อายุ ความรู้ในการ อ่านออกเขียนได้ ความประพฤติ หรือประวัติการกระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นต้น ดังนั้น การอนุญาตให้บุคคลใดประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าจึงเป็นการอนุญาตให้ เป็นการเฉพาะตัว จะโอนใบอนุญาตให้กับบุคคลอื่นดำเนินการต่อหรือดำเนินการแทนคนไม่ได้ สำหรับสาระสำคัญในเรื่องของใบอนุญาตนั้น ก็สามารถสรุปความ โดยแบ่งเป็นประเด็นได้ ดังนี้

3.1.3.1 อายุของใบอนุญาต

ใบอนุญาตให้ประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่า นั้น เป็นการออกให้กับบุคคลหรือนิติบุคคลเป็นการเฉพาะตัว และมีการกำหนดอายุของการอนุญาตให้ประกอบอาชีพเอาไว้ในใบอนุญาต การอนุญาตในแต่ละครั้งหรือในแต่ละบุคคลจึงอาจจะมีระยะเวลาไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับเวลาในการยื่นคำร้องและการพิจารณาในแต่ละราย และเนื่องจากมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 กำหนดให้ใบอนุญาตมีผลสมบูรณ์เพียงวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี ดังนั้น ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจึงสามารถประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าได้เพียงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่ได้รับใบอนุญาตเท่านั้น

3.1.3.2 การต่อใบอนุญาต

ดังที่ได้อธิบายในข้างต้นแล้วว่าใบอนุญาตประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่า จะมีผลสมบูรณ์เพียงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่ขออนุญาตเท่านั้น หากผู้ใดมีความประสงค์ที่จะประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าในปีต่อไป กฎหมายก็กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตต้องมายื่นคำขออนุญาตประกอบอาชีพเหมือนตอนขอครั้งแรก แต่การขอต่อใบอนุญาตนั้นสามารถยื่นคำขอต่อหน่วยรับเรื่องราวก่อน 90 วันที่ใบอนุญาตเดิมจะหมดอายุลงได้ โดยเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะมีหน้าที่ต้องทำการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ที่ขอต่อใบอนุญาตเหมือนการขออนุญาตในครั้งแรก เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 แต่ในการขอต่อใบอนุญาตนั้น เจ้าหน้าที่หน่วยที่รับเรื่องราวสามารถเสนอเรื่องให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิจารณาได้เลยโดยไม่ต้องรอผลการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือ เนื่องจากกรมการปกครองได้วางแนวทางปฏิบัติไว้ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตสามารถพิจารณาออกใบอนุญาตได้สำหรับการพิจารณาขอต่อใบอนุญาต โดยยกเว้นผลการตรวจสอบประวัติและให้พิจารณาเฉพาะความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร ประกอบคุณสมบัติหลักเกณฑ์ด้านอื่นเท่านั้น

3.1.3.3 การเพิกถอนใบอนุญาต

พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการควบคุมการประกอบอาชีพขายทอดตลาดและค้าของเก่าอย่างใกล้ชิดตั้งแต่ขั้นตอนการขอใบอนุญาต การกำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบอาชีพดังกล่าว การตรวจสอบการประกอบกิจการ รวมถึงการกำหนดแนวทางให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำผิดหรือแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ชอบจากการประกอบอาชีพดังกล่าวและเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสงบสุขของบ้านเมือง รัฐจึงกำหนดมาตรการอย่างหนึ่งขึ้นมาเพื่อควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า นั่นก็คือการให้อำนาจแก่

ฝ่ายปกครองในการเพิกถอนใบอนุญาต หากผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตขาดคุณสมบัติตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 ในเรื่องของอายุที่ไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ หรือไม่มีความรู้หนังสือไทยตามที่กฎหมายกำหนด หรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์ และตั๋ว ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ความผิดเกี่ยวกับการค้า ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินในความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ ความผิดฐานกรรโชกหรือเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดฐานยักยอก และความผิดฐานรับของโจร หรือในช่วงระยะเวลาภายในปีเดียวกันนั้นผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ซึ่งเคยต้องคำพิพากษาตามความผิดดังกล่าวข้างต้นที่ไม่ใช่โทษจำคุก จำนวน 2 ครั้ง เจ้าพนักงานก็มีอำนาจในการเพิกถอนใบอนุญาตของบุคคลดังกล่าวได้ และในกรณีที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตได้ออกใบอนุญาตให้กับบุคคลใดแล้ว หากผลการตรวจสอบประวัติที่หน่วยรับเรื่องราวคำร้องได้ส่งให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติตรวจสอบพบว่าเป็นบุคคลต้องห้าม ตามมาตรา 6 (3) กรณีเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือเคยต้องโทษติดต่อกันถึง 2 ครั้งในปีเดียวกัน ก็ให้หน่วยรับเรื่องราวแจ้งให้เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตทราบ เพื่อดำเนินการเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวพร้อมทั้งดำเนินคดีกับผู้ที่ได้มาขึ้นคำร้องหรือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตในฐานะความผิดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงาน ตามมาตรา 137 แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้ โดยกรณีที่มีการเพิกถอนใบอนุญาตนั้น กรมการปกครองได้วางแนวปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่ที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตทราบภายใน 5 วัน นับแต่วันที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีคำสั่งเพิกถอน และในการออกคำสั่งดังกล่าวกฎหมายก็ได้ให้ความคุ้มครองผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการออกคำสั่งนั้นให้สามารถยื่นอุทธรณ์โต้แย้งการออกคำสั่งดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการเพิกถอนดังกล่าว โดยทำเป็นหนังสือระบุนรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ยื่นเรื่องผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดีกรมการปกครอง

3.1.4 หน้าที่หรือข้อปฏิบัติของผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาต

ในการควบคุมการขายทอดตลาดหรือค้าของเก่านั้น กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ที่ประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าต้องปฏิบัติตาม หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ก็จะมีโทษ เช่น การเพิกถอนใบอนุญาต หรือดำเนินคดีอาญาซึ่งมีโทษจำคุก ปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น โดยข้อปฏิบัติที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพดังกล่าวปฏิบัติตามนั้น สามารถแบ่งออกเป็นประเภทได้ ดังนี้

3.1.4.1 ข้อปฏิบัติของผู้ซึ่งที่ประกอบอาชีพขายทอดตลาด

- 1) ผู้ขายทอดตลาดต้องแสดงข้อความหรือคำแจ้งความแห่งการขาย คือคำว่าการขายทอดตลาด ไว้ ณ สถานที่ที่กระทำการขายทอดตลาดทุกครั้งและข้อความนั้นต้องสามารถเห็นได้ชัดเจน
- 2) ผู้ขายทอดตลาดต้องอยู่ ณ สถานที่ที่ทำการขายทอดตลาดในเวลาที่ได้ทำการขายทอดตลาด และต้องนำไปอนุญาตมาแสดงต่อนายตรวจเมื่อนายตรวจต้องการตรวจสอบ
- 3) ผู้ขายทอดตลาดต้องจัดให้มีสมุดบัญชีสำหรับการบันทึกรายละเอียดรายการสาระสำคัญทรัพย์สินที่ทำการขายทอดตลาดทุกครั้ง
- 4) ก่อนที่จะทำการขายทอดตลาดผู้ขายทอดตลาดต้องแจ้งวันและสถานที่ที่จะทำการขายทอดตลาดให้นายตรวจทราบล่วงหน้าอย่างน้อยสามวัน
- 5) ผู้ขายทอดตลาดต้องแสดงนามของตน คือต้องมีชื่อร้าน หรือชื่อ สกุล ของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต และคำว่า “ผู้ทอดตลาด” ไว้เหนือประตูชั้นนอกของสำนักงานที่ได้ระบุไว้ในใบอนุญาตที่เป็นสถานที่ประกอบอาชีพดังกล่าว
- 6) ผู้ขายทอดตลาดต้องแจ้งหรือแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ทำการขายทอดตลาดเมื่อนายตรวจมีความประสงค์ต้องการที่จะทราบ โดยนายตรวจจะต้องทำเป็นหนังสือขอทราบรายละเอียดของทรัพย์สินดังกล่าว และการทำหนังสือขอทราบรายละเอียดดังกล่าวต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 7) เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว หากภายหลังประสงค์จะทำการย้ายสถานที่ประกอบอาชีพไปยังที่อื่น ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตต้องทำการแจ้งให้นายตรวจทราบและต้องยื่นเรื่องล่วงหน้า 10 วัน ณ หน่วยงานรับเรื่องราวคำร้องขออนุญาตที่ได้ยื่นคำร้องขออนุญาต โดยในการยื่นเรื่องขอย้ายสถานที่ประกอบอาชีพดังกล่าวจะต้องมีการตรวจสอบสถานที่ที่จะขอย้ายไปประกอบการใหม่ว่ามีความเหมาะสมหรือเป็นไปตามระเบียบหรือไม่เช่นเดียวกับการขออนุญาตประกอบอาชีพครั้งแรก เพื่อเสนอเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิจารณาว่าจะให้มีการย้ายสถานที่หรือไม่
- 8) เมื่อใบอนุญาตที่เจ้าพนักงานออกให้ซึ่งจะมีอายุถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปีนั้น จะหมดอายุลง หากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะประกอบอาชีพดังกล่าวต่อต้องยื่นขอต่อใบอนุญาตจึงจะสามารถประกอบอาชีพดังกล่าวได้ ในกรณีที่ระหว่างที่ใบอนุญาตยังไม่หมดอายุ แต่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตไม่ประสงค์ที่จะประกอบอาชีพดังกล่าวอีกต่อไป กฎหมายกำหนดให้ผู้ขายทอดตลาดต้องไปแจ้งยกเลิกการประกอบอาชีพดังกล่าวที่หน่วยรับเรื่องราวคำร้องขออนุญาตก่อนที่ใบอนุญาตจะหมดอายุและต้องส่งคืนใบอนุญาต

9) ในการจัดทำบัญชีสำหรับการซื้อขายทรัพย์สินนั้น กฎหมายได้กำหนดมาตรการในการควบคุมและตรวจสอบการประกอบอาชีพเพื่อมิให้มีการนำทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมาจำหน่าย หรือเป็นแหล่งรับซื้อของโจร มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 จึงกำหนดให้ผู้ที่ขายทอดตลาดต้องจัดทำสมุดบัญชีสำหรับการขายทอดตลาดเพื่อจรายการสำคัญของทรัพย์สินที่นำมาขายทอดตลาด โดยการจัดทำสมุดบัญชีการขายทอดตลาดนั้น ไม่ได้มีการกำหนดรูปแบบและไม่ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตลงนามและประทับตราเหมือนกรณีการค้าของเก่า เพียงแต่กำหนดให้ต้องมีการจรายการสำคัญแห่งการค้าหรือขายทอดตลาดทุกครั้งเพื่อให้สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของทรัพย์สินได้

3.1.4.2 ข้อปฏิบัติของผู้ซึ่งประกอบอาชีพค้าของเก่า

1) ต้องจัดสถานที่ที่ระบุในใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด ซึ่งได้แก่สถานที่ประกอบอาชีพต้องมีการแสดงชื่อ - สกุลของตนที่ระบุในใบอนุญาตและต้องมีการจัดทำข้อความว่า “ผู้ค้าของเก่า” ประกอบกับนำใบอนุญาตมาปิดไว้ ณ สถานที่ที่ทำการค้า โดยต้องแสดงชื่อและใบอนุญาตให้สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

2) ต้องมีการจัดทำบัญชีแสดงรายละเอียดการซื้อขาย และการได้มาซึ่งทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและทำให้ทราบถึงการได้มา สามารถตรวจสอบทรัพย์สินและเจ้าของทรัพย์สินได้ อีกทั้งเพื่อประโยชน์ในการป้องกันการได้มาซึ่งทรัพย์สินที่ผิดกฎหมาย

3) ผู้ค้าของเก่าต้องทำการตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินว่าได้มาโดยชอบหรือไม่ เพราะกฎหมายกำหนดให้ผู้ค้าของเก่ามีหน้าที่ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือนายตรวจทราบหากมีความสงสัยว่าทรัพย์สินที่ได้มานั้น ได้มาโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

4) ผู้ค้าของเก่ามีหน้าที่ในการจัดทำเครื่องหมายหรือหมายเลขเพื่อกำกับทรัพย์สินที่ได้มาให้ถูกต้องตรงกับบัญชีรายการในสมุดบัญชี เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

5) สมุดบัญชีการค้าของเก่า ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ค้าของเก่าต้องจัดทำสมุดบัญชีตามแบบและก่อนจะนำแบบฟอร์มไปใช้ได้ต้องนำสมุดบัญชีการค้าของเก่าดังกล่าวมาให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตลงนามและประทับตราก่อนทุกเล่ม โดยกรมการปกครองได้กำหนดตัวอย่างรูปแบบการจรายการทรัพย์สินแต่ละประเภทไว้แตกต่างกัน เช่น การซื้อขายโทรศัพท์ที่เป็นของเก่าต้องลงรายละเอียดชื่อหรือยี่ห้อ รุ่น เลขหมายประจำเครื่อง การได้มาโดยให้ระบุ ชื่อ-สกุล ที่อยู่ พร้อมหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ที่นำมาจำหน่ายหรือซื้อไป ราคา วันที่ทำการซื้อขาย พร้อมทั้งจัดทำหมายเลขกำกับติดไว้ที่ตัวทรัพย์สินให้ตรงกับลำดับในบัญชีด้วย กรณีรถยนต์ต้องลงรายละเอียดชื่อหรือยี่ห้อ รุ่น ลักษณะ เลขหมายทะเบียนรถ เลขหมายเครื่องยนต์ เลขหมายตัวถัง การได้มาโดยระบุชื่อ-สกุล ที่อยู่ พร้อมหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ที่นำมาจำหน่ายหรือ

ซื้อไป ราคา วันที่ทำการซื้อขายพร้อมทั้งจัดทำหมายเลขกำกับติดไว้ที่ตัวทรัพย์สินให้ตรงกับลำดับในบัญชีด้วย เพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือนายตรวจตรวจสอบถึงที่มาของทรัพย์สินได้สะดวก และป้องกันการนำทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมาทำการซื้อขาย รวมถึงเป็นมาตรการในการสืบหาตัวผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวด้วย

6) หากผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตค้าของเก่ามีความประสงค์จะย้ายสถานที่ประกอบอาชีพไปยังที่อื่น ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตต้องแจ้งให้นายตรวจทราบ และต้องยื่นเรื่องก่อนล่วงหน้า 10 วัน ณ หน่วยงานรับเรื่องราวคำร้องขออนุญาตที่ได้ยื่นคำร้องขออนุญาต โดยในการยื่นเรื่องขอย้ายสถานที่ประกอบอาชีพดังกล่าวจะต้องมีการตรวจสอบสถานที่ที่จะขอย้ายไปประกอบกิจการใหม่ว่ามีความเหมาะสมหรือเป็นไปตามระเบียบหรือไม่เช่นเดียวกับการขออนุญาตประกอบอาชีพครั้งแรก เพื่อเสนอให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิจารณาว่าจะให้มีการย้ายสถานที่หรือไม่

7) หากต้องการเลิกประกอบอาชีพ กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตต้องแจ้งการเลิกประกอบอาชีพเช่นเดียวกับการขายทอดตลาด คือไปแจ้งยกเลิกการประกอบอาชีพที่หน่วยรับเรื่องราวคำร้องขออนุญาตก่อนที่ใบอนุญาตจะหมดอายุลงและต้องส่งคืนใบอนุญาตด้วย

3.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายทอดตลาดและค้าของเก่าในต่างประเทศ

นอกจากการศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายทอดตลาดและค้าของเก่าในประเทศไทยในหัวข้อ 3.1 แล้ว การศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายทอดตลาดและค้าของเก่าในต่างประเทศก็มีความสำคัญเพราะจะทำให้ได้ทราบมาตรการทางกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่าซึ่งอาจจะสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพดังเช่นต่างประเทศได้ ในหัวข้อนี้ผู้เขียนจึงจะทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายทอดตลาดและค้าของเก่าในสหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ และเครือรัฐออสเตรเลีย โดยรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

3.2.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายทอดตลาดและค้าของเก่าในสหพันธรัฐมาเลเซีย

ในสหพันธรัฐมาเลเซียนั้น มีการแยกกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่าออกเป็น 2 ฉบับ คือ กฎหมายการประมูล (AUCTION SALES ENACTMENT FMS CAP 81 (2 OF 1929)) และกฎหมายตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสองของสหพันธรัฐมาเลเซีย (LAWS OF MALAYSIA REPRINT ACT 189 SECOND - HAND DEALERS ACT 1946) โดยกฎหมายแต่ละฉบับนั้นมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

3.2.1.1 กฎหมายการประมูล (AUCTION SALES ENACTMENT FMS CAP 81 (2 OF 1929))

การขายทอดตลาดหรือการประมูลในสหพันธรัฐมาเลเซียนั้น ได้มีการบัญญัติกฎหมาย AUCTION SALES ENACTMENT FMS CAP 81 (2 OF 1929) เพื่อใช้ในการควบคุมการขายทอดตลาดหรือการประมูล สาระสำคัญของกฎหมายสรุปได้ดังนี้

1) การประมูลหรือขายทอดตลาดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีจะเป็นผู้แต่งตั้งผู้ออกใบอนุญาต และมีการกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ ให้ใบอนุญาตในการขายทอดตลาดสามารถใช้ได้หรือหมดอายุลงในวันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่ออกใบอนุญาต¹⁰

2) การประมูลหรือขายทอดตลาดที่ต้องขออนุญาตคือการกระทำของภาคเอกชน หากเจ้าหน้าที่ของรัฐขายทอดตลาดทรัพย์สินของรัฐ ไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายฉบับนี้¹¹

3) ผู้จัดประมูลมีหน้าที่ต้องประกาศรายละเอียดของทรัพย์สินที่จะเสนอขาย และระยะเวลาและสถานที่ที่จะทำการประมูลต่อสาธารณชนก่อนดำเนินการขายทอดตลาดไม่น้อยกว่า 7 วัน¹²

4) ก่อนที่จะทำการขายทอดตลาด ผู้จัดการทอดตลาดจะต้องจัดทำป้ายแสดงชื่อและที่อยู่ของตนเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยให้สามารถมองเห็นได้ชัด และต้องติดอยู่ตลอดระยะเวลาที่มีการขายทอดตลาด¹³

¹⁰ AUCTION SALES ENACTMENT F.M.S Cap. 81 (No. 2 of 1929)

3. Licenses.

(1) The licensing officer may from time to time license fit any proper persons to conduct sales by public auction, and may from time to time revoke such license. Every such license shall expire on the 31st day of December of the year in which it is issued. The fee for each license shall be ten ringgit.

¹¹ 3. Licenses.

(2) No person, other than a Government servant selling Government property or authorized in that behalf under any other law for the time being in force or acting under the order of a competent Court, shall conduct a sale by public auction without being licensed under this Enactment.

¹² 4. Notice of sale.

(1) Every auctioneer shall before conducting a sale by public auction give public notice thereof, setting out the particulars of the property to be offered for sale, and stating the time and place at which the auction will be held.

(2) Such notice shall be given not less than seven days before the date fixed for the auction; provided that with the permission in writing of the chief Police Officer the period of such notice may be reduced to two days.

¹³ 5. Full name, etc., of auctioneer to be displayed at sale.

Every auctioneer, before beginning any sale by public auction, shall affix or suspend or cause to be affixed or suspended a ticket or board containing his true and full name and residence painted, printed or written in large

5) สถานที่ขายทอดตลาดจะต้องเป็นสถานที่ที่เปิดเผยที่ประชาชนสามารถเข้าไป และสามารถรองรับผู้คนที่ต้องการเสนอราคาจำนวนมากได้¹⁴

6) หากบุคคลใดฝ่าฝืนบทบัญญัติในกฎหมายนี้จะต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อย ริงกิต และหากบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่ถูกศาลตัดสินลงโทษบุคคลนั้นก็อาจถูกยกเลิกใบอนุญาตได้¹⁵

3.2.1.2 กฎหมายตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสองของสหพันธรัฐมาเลเซีย (LAWS OF MALAYSIA REPRINT ACT 189 SECOND - HAND DEALERS ACT 1946)

การจำหน่ายสินค้ามือสองในสหพันธรัฐมาเลเซีย นั้น กฎหมายได้ควบคุมการ ดำเนินการของเอกชนไว้โดยกำหนดให้ผู้ซึ่งจะจำหน่ายสินค้ามือสองต้องได้รับใบอนุญาตและต้องมีการออกใบอนุญาต¹⁶ โดยได้มีการบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับหัวหน้าสถานีตำรวจ หรือผู้กำกับสถานีตำรวจให้เป็นผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตสำหรับการจำหน่ายสินค้ามือสอง ในแต่ละพื้นที่¹⁷

letters, publicly visible and legible in some conspicuous part of the house, room or place where the auction is held, so that all persons may easily see the same, and shall also keep such ticket or board so affixed or suspended during the whole time such auction is being held.

¹⁴ 6. Place of sales.

All sales by public auction shall be held in places open to the general public and large enough for the accommodation of as many persons as may reasonably be expected to desire to bid thereat.

¹⁵ 11. Penalties.

Any person acting in contravention of any of the provisions of this Enactment or of any Rules made hereunder shall be liable on conviction to a fine not exceeding one hundred ringgit and, if such person is an auctioneer, the Court by which he is convicted may cancel his license.

¹⁶ LAWS OF MALAYSIA REPRINT ACT 189 SECOND - HAND DEALERS ACT 1946

Licences

6. No person unless exempted from this section shall deal in second-hand goods except in accordance with the conditions of a licence issued under this Act in the form in the First Schedule, and in the place specified in the licence:

Provided that any person who deals exclusively in the goods specified in the Second Schedule or any of them may be granted a licence in the form in the Third Schedule. Sections 7, 12, 13, 15 and 16 shall not apply to such licensee, nor need the licence specify his place of business, but every such licensee shall carry his licence on his person and shall produce the same for inspection at any time on demand by any police officer.

¹⁷ Licensing officers

ทั้งนี้ ตามกฎหมายของสหพันธรัฐมาเลเซียมีการบัญญัติกเว้นให้ไม่บังคับใช้พระราชบัญญัตินี้กับการซื้อขายอัญมณีที่กระทำโดยช่างทองหรือผู้จำหน่ายอัญมณีที่ขายทรัพย์สินด้วยตนเอง¹⁸ แต่ในทางกลับกันตามกฎหมายของสหพันธรัฐมาเลเซีย นั้น ให้ความสำคัญกับสินค้าประเภทยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์มาก อาจด้วยเหตุผลเพราะทรัพย์สินดังกล่าวมักเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือถูกขโมยบ่อยครั้ง กฎหมายควบคุมการจำหน่ายสินค้ามือสองจึงให้ความสำคัญและบัญญัติหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสินค้าประเภทนี้เอาไว้เป็นพิเศษ¹⁹

นอกจากหลักเกณฑ์ในการควบคุมดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้นแล้วนั้น กฎหมายควบคุมการจำหน่ายสินค้ามือสองของสหพันธรัฐมาเลเซียยังมีการกำหนดหลักเกณฑ์อื่นที่จำเป็นในการควบคุมด้วย เช่น

1) ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาตจะต้องเก็บใบอนุญาตไว้ในสถานที่ที่มองเห็นได้ชัดเจนภายในร้าน อีกทั้งต้องจัดแสดงป้ายที่มีคำว่า "ตัวแทนจำหน่ายที่ได้รับอนุญาตในสินค้ามือสอง" ที่ประตูด้านนอกของร้าน โดยพิมพ์ด้วยภาษาประจำชาติและภาษาอังกฤษ หรือภาษาจีนและภาษาทมิฬ หากไม่ปฏิบัติตามผู้นั้นจะต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยริงกิต²⁰

3. In each State the Chief Police Officer shall be the licensing officer but he may depute his powers in respect of any district of such State to any police officer not below the rank of Inspector.

¹⁸ Exemption

(3) Nothing in this Act shall apply to the repurchase by a goldsmith or jeweller of articles of jewellery sold by him.

¹⁹ Reports of purchases or sales of motor vehicle parts

14. (1) Every licensed dealer who deals in motor vehicle parts shall, when so required by order in writing by the licensing officer, in respect of such period and in such manner as may be specified in such order, report in writing to the nearest police station full details of any motor vehicle parts which he has bought or sold with the price paid and, the name and address of the vendor or purchaser thereof, as the case may be. Such reports shall, be legibly written, in the National Language or in English.

(2) Any licensed dealer who, without reasonable excuse, fails to comply with such order, shall, on conviction, be liable to imprisonment for a term not exceeding three months or to a fine not exceeding one thousand ringgit or to both.

²⁰ Licences to be posted

7. (1) Every licensed dealer shall keep his licence posted in a conspicuous place in his shop.

(2) Every licensed dealer shall keep exhibited at or over the outer door of his shop a sign-board, of such size and in such position as the licensing officer directs, which shall have printed thereon in the National Language and in the English, Chinese and Tamil languages the words "Licensed Dealer in Second-hand Goods".

2) ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตจะสามารถประกอบกิจการได้เพียงช่วงเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยใบอนุญาตจะมีอายุถึงวันที่ 31 ของเดือนธันวาคมของทุกปี²¹ และถูกห้ามมิให้ประกอบกิจการในห้วงเวลาตั้งแต่ 19.00 - 07.00 นาฬิกา²²

3) ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องจัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินที่ได้ทำการซื้อขาย โดยต้องมีการบันทึกรายละเอียด เช่น วันที่ รายละเอียดของทรัพย์สิน ราคา ชื่อและที่อยู่ของผู้ที่ซื้อหรือขาย เป็นต้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะมีบทกำหนดโทษซึ่งมีทั้งจำและปรับ²³

ยิ่งไปกว่านั้น กฎหมายตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสองของสหพันธรัฐมาเลเซียยังมีหลักในการควบคุมการรับของโจรด้วย โดยมีการบัญญัติมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาการลักทรัพย์เพื่อนำมาจำหน่ายเป็นสินค้ามือสอง เช่น กรณีที่มีการลักทรัพย์เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่สูญหายหรือถูกลักไปให้กับผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตทุกรายทราบ และเมื่อ

(3) Any licensed dealer who fails to comply with this section shall, on conviction, be liable to a fine not exceeding two hundred ringgit.

²¹ Issue of licences

10. A licence issued under this Act—

(b) shall expire on the thirty-first day of December in the year in which it is issued.

²² Hours of business

8. No licensed dealer shall receive, purchase, sell or deliver any goods between the hours of 7 p.m. and 7 a.m.

²³ Books of account

12. (1) Every licensed dealer shall keep in his shop—

(a) a book, legibly written in the National Language or in English, in which he shall enter the particulars of all goods bought by him, with the date of the purchase, the price paid for them and the name and address of the person from whom he bought them and such other particulars as may be prescribed; and

(b) a book, legibly written, in the National Language or in English in which he shall enter the particulars of all goods sold by him with the date of sale, the price received for them and the name and address of the person to whom he sold them and such other particulars as may be prescribed.

(2) Such books shall be produced for examination at any time on demand by a Magistrate or by a police officer not below the rank of sergeant.

(3) Any licensed dealer who fails to comply with this section shall, on conviction, be liable, for a first offence, to a fine not exceeding two thousand ringgit or to imprisonment for a term which may extend to six months, or to both, and, for a second or subsequent offence, to imprisonment for a term which may extend to two years.

ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตตรวจสอบทรัพย์สินที่ถูกขโมยต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ที่ทราบโดยทันที²⁴ หากมีการซื้อขายทรัพย์สินในลักษณะที่เป็นารับของโจรและทรัพย์สินที่เป็นชิ้นส่วนยานยนต์ กฎหมายก็ได้เพิ่มอัตราบทลงโทษให้หนักขึ้นสำหรับผู้ที่ได้รับใบอนุญาตนั้นด้วย²⁵ และนอกจากนี้กฎหมายยังได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ให้สามารถทำการตรวจสอบการประกอบกิจการ โดยการเข้าไปในร้านหรือสถานที่จำหน่ายในเวลาใด ๆ ก็ได้ หรืออาจค้นโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีทรัพย์สินที่ได้มาจากการลักขโมยหรือทรัพย์สินที่สูญหายได้²⁶

3.2.2 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการขายทอดตลาดและค้าของเก่าในสาธารณรัฐสิงคโปร์

ในสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น มีการแยกกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่าออกเป็น 2 ฉบับ คือ กฎหมายใบอนุญาตการประมูล (AUCTIONEERS LICENCES ACT (CHAPTER 16) และกฎหมายตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสอง (SECOND HAND GOODS DEALERS ACT (CHAPTER 288 A)) โดยกฎหมายแต่ละฉบับนั้นมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

²⁴ Information of stolen property

13. (1) Information as to any stolen property or as to any property which has been lost shall be given by the police, as soon as possible after the theft or loss, to all licensed dealers, with lists and descriptions of the same.

(2) If any property answering to the lists and descriptions is in the possession of any licensed dealer or is thereafter offered to or shown to any licensed dealer, he shall without unnecessary delay give information to that effect at the nearest police station or to any police officer, with the name and address of the person from whom he acquired or who offered or showed him the same.

²⁵ Reports of purchases or sales of motor vehicle parts

14. (1) Every licensed dealer who deals in motor vehicle parts shall, when so required by order in writing by the licensing officer, in respect of such period and in such manner as may be specified in such order, report in writing to the nearest police station full details of any motor vehicle parts which he has bought or sold with the price paid and, the name and address of the vendor or purchaser thereof, as the case may be. Such reports shall, be legibly written, in the National Language or in English.

(2) Any licensed dealer who, without reasonable excuse, fails to comply with such order, shall, on conviction, be liable to imprisonment for a term not exceeding three months or to a fine not exceeding one thousand ringgit or to both.

²⁶ Police officers may enter and search licensed dealers' shops, etc.

15. Any police officer not below the rank of corporal or any police officer employed on detective duties, and any police officer specially authorized in writing by the licensing officer to act under this Act, may enter any licensed dealer's shop at any time and may search without warrant the shop of such licensed dealer for any property which he has reason to suspect to be therein and to be stolen property or to have been lost.

3.2.2.1 กฎหมายใบอนุญาตการประมูล (AUCTIONEERS LICENCES ACT (CHAPTER 16))

การควบคุมการประมูลหรือการขายทอดตลาดในสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น มีการบัญญัติกฎหมาย AUCTIONEERS LICENCES ACT (CHAPTER 16) ขึ้นมาเพื่อควบคุมการประมูล ผู้ใดที่จะทำการประมูลต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ก่อนจึงจะสามารถดำเนินการได้ โดยรัฐมนตรีมีอำนาจในการออกระเบียบในการควบคุมการประมูลของประชาชน การออกใบอนุญาตจะมีการควบคุมและเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาต ซึ่งใบอนุญาตการประมูลกฎหมายกำหนดให้สามารถใช้ได้หรือหมดอายุลงในวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ได้รับอนุญาต หากจะต่ออายุใบอนุญาตต้องดำเนินการก่อนที่ใบอนุญาตจะหมดอายุลง 10 วัน และมีข้อกำหนดว่าต้องดำเนินการธุรกิจตามที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น โดยจะมีการระบุชื่อ สถานที่ ผู้ซึ่งประกอบกิจการ วัน เวลาที่อนุญาตในใบอนุญาตและผู้ขออนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมในการขอใบอนุญาตตามอัตราค่าธรรมเนียมที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตอาจไม่ได้รับต่ออายุใบอนุญาตหรืออาจถูกเพิกถอนใบอนุญาตได้ หากถูกพิพากษาว่าได้กระทำความผิดตามกฎหมายฉบับนี้²⁷

3.2.2.2 กฎหมายตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสอง (SECOND HAND GOODS DEALERS ACT (CHAPTER 288 A))

การค้าสินค้ามือสองในสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้น รัฐได้ออกกฎหมายมาควบคุมการดำเนินการดังกล่าว โดยผู้ซึ่งจะค้าสินค้ามือสองจะต้องได้รับใบอนุญาตโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีในการควบคุมการค้าสินค้ามือสองนั้น หากฝ่าฝืนจะมีความผิด²⁸ และในสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้มีการกำหนดบัญชีรายการสินค้ามือสองที่จะมีการควบคุมตามกฎหมายฉบับนี้ไว้อย่างชัดเจนโดยกำหนดเป็นตารางท้ายรัฐบัญญัติ²⁹ โดยในการพิจารณาออกใบอนุญาตของ

²⁷ สมบูรณ์ อุดทังไข. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 4. หน้า 70 – 71.

²⁸ SECONDHAND GOODS DEALERS ACT (CHAPTER 288A)

Dealing in secondhand goods

4. (1) No person shall deal in secondhand goods except under and in accordance with the conditions of a licence issued under section 5.

(2) Any person who contravenes subsection (1) shall be guilty of an offence.

²⁹ 2. (1) In this Act, unless the context otherwise requires —

“goods” in the expression “secondhand goods” means any of the goods specified in the Schedule.

THE SCHEDULE Section 2 (1) SECONDHAND GOODS

1. Cameras, video-graphic and photographic equipment including lenses.

2. Computers including Tablet Personal Computers, Laptops, Palmtops, Personal Digital Assistants and computer accessories.

-
3. Handphones, Personal Digital Assistant handphones and Smartphones.
 4. Compact Disc players and Moving Picture Experts Group-1 Audio Layer 3 players and Moving Picture Experts Group-1 Audio Layer 4 players.
 5. Jewellery set with precious stones including but not limited to diamonds, jade, rubies, sapphires and emeralds.
 6. Jewellery made from platinum, gold and white gold without precious stones.
 7. Pawn tickets.
 8. Watches.
 9. Cables and wires made of copper.
 10. Items (in whole or parts) that are made of copper, stainless steel, aluminium, steel or brass or a composite of such metals, and that are used or intended to be used as fittings or installations that form part of, or are attached to, any building, road, sidewalk, amenity or other place (whether public or private), including but not limited to the following:
 - (a) bicycle racks;
 - (b) drain covers;
 - (c) dry risers;
 - (d) earth bars;
 - (e) fencings;
 - (f) frames or other parts of a door or window;
 - (g) grills;
 - (h) hydrants;
 - (i) lightning conductors;
 - (j) manhole covers;
 - (k) meters;
 - (l) over-ground boxes;
 - (m) park benches;
 - (n) pipes;
 - (o) railings;
 - (p) rubbish bins or parts thereof;
 - (q) signs or signposts;
 - (r) sinks;
 - (s) television aerials;
 - (t) water taps.

เจ้าหน้าที่นั้น กฎหมายยังได้กำหนดให้สามารถอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาตต่อรัฐมนตรีได้ ภายใน 14 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบการพิจารณาดังกล่าว ซึ่งการวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

ความทันสมัยของรัฐบาลยุคปัจจุบันนี้ คือการมีบทบาทของรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับสินค้ามือสองที่ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต³⁰ มีระบบการออกใบอนุญาตโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดให้การโอนใบอนุญาตในการประกอบกิจการค้าสินค้ามือสองสามารถกระทำได้เมื่อได้รับการอนุญาตจากเจ้าหน้าที่และมีการชำระค่าธรรมเนียมที่กำหนด³¹ ทั้งนี้สำหรับข้อปฏิบัติของผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตนั้นยังคงมีการกำหนดเหมือนเช่นในประเทศไทยและสหพันธรัฐมาเลเซีย คือ ตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสองจะต้องบันทึกรายละเอียดรายการสินค้า ชื่อที่อยู่ของบุคคลที่ทำการซื้อขาย วันที่ และรายละเอียดอื่น ๆ และต้องเก็บรักษาการบันทึกดังกล่าวไว้ที่ร้านเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้ โดยจะต้องเก็บรักษาบันทึกรายละเอียดการซื้อขายนั้นไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี³²

11. Scraps of copper, stainless steel, aluminium, steel or brass or any composite of such metals, whether in the form of bars, rods, sheets, turnings or parts of disassembled items or articles, or otherwise, but excluding scraps derived from drink cans or household utensils or articles.

³⁰ 2. “shop” includes a stall, house, flat, place of business, place of storage of secondhand goods, an administrative office or any other premises from which the business of a secondhand goods dealer is being carried out, whether electronically or otherwise.

³¹ Transfer of licence

7. (1) No person shall transfer his licence to another person except with the consent of the Licensing Officer and upon payment of the prescribed fee.

³² Keeping proper records

10. (1) Every secondhand goods dealer shall keep in his shop —

(a) records of the particulars of all goods bought by him, including the dates of purchase, the names and addresses of the persons from whom he bought the goods and such other particulars as may be prescribed; and

(b) records of the particulars of all goods sold by him, including the dates of sale, the names and addresses of the persons to whom he sold the goods and such other particulars as may be prescribed.

(2) Every secondhand goods dealer shall submit to the Licensing Officer the records referred to in subsection (1) at such time and in such format and through such medium (whether electronic or otherwise) as the Licensing Officer may require.

สำหรับมาตรการในการควบคุมการจำหน่ายสินค้ามือสองนั้น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกขโมยจะมีการแจ้งรายละเอียดของทรัพย์สินที่ถูกขโมยหรือสูญหายไปยังตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสอง หากพบว่าเป็นทรัพย์สินที่ถูกขโมย ผู้ได้รับใบอนุญาตจำหน่ายสินค้ามือสองต้องแจ้งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ โดยกฎหมายได้ให้อำนาจตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสองสามารถทำการกักตัวบุคคลดังกล่าวได้จนกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมาถึง³³

นอกจากนี้กฎหมายยังได้บัญญัติมาตรการในการควบคุมการค้าสินค้ามือสองไว้ เช่น

1) ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเข้าไปยังสถานที่จำหน่ายสินค้ามือสองได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น และจะเข้าไปในห้วงเวลาใดก็ได้ หากมีเหตุสงสัยว่าทรัพย์สินที่ถูกขโมยอยู่ในสถานที่ดังกล่าว และสามารถเข้าไปตรวจค้นสถานที่ที่มีการซื้อขายสินค้ามือสองในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่ามีการทำการซื้อขายโดยไม่มีใบอนุญาตได้³⁴

(3) Every secondhand goods dealer shall retain the records referred to in subsection (1) for a period of not less than 5 years from the end of the financial year in which the transactions or operations to which those records relate are completed.

³³ Information of stolen and lost property to be given to secondhand goods dealers

11. (1) Where a police officer has received any information as to any stolen property or as to any property which has been lost, he may, if he thinks it necessary or expedient to assist in the recovery of the property, disseminate the information to all secondhand goods dealers, with lists and descriptions of the stolen or lost property.

(2) If any secondhand goods dealer possesses any property fitting such lists and descriptions referred to in subsection (1) or such property is thereafter offered to or shown to any secondhand goods dealer —

(a) he shall, without unnecessary delay, make a report to any police officer, with the name and address of the person in whose possession the property was seen; and

(b) he may detain the person offering or showing him such property until the arrival of a police officer.

(3) Any person who contravenes subsection (2)(a) shall be guilty of an offence.

³⁴ Power to enter and search secondhand goods dealer's shop, etc.

12. (1) Any police officer may enter the shop of any secondhand goods dealer at any time and may, without a warrant, search the shop for any property which he has reason to suspect to be therein and to be stolen property or property that has been lost.

(2) Any police officer may at any time enter and search without a warrant any shop where he has reason to suspect that any person is dealing in secondhand goods without a licence issued under this Act.

2) กำหนดบทลงโทษทั่วไปไว้หากบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ³⁵

3.2.3 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าในเครือรัฐออสเตรเลีย

ในเครือรัฐออสเตรเลียนั้น มีการแยกกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่าออกเป็น 2 ฉบับ คือ กฎหมายการขายทอดตลาด (Auction Sales Act 1973 (Western)) และกฎหมายการจำหน่ายสินค้ามือสอง (SECONDHAND DEALERS ACT 1906 (Capital Territory)) โดยกฎหมายแต่ละฉบับนั้นมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

3.2.3.1 กฎหมายการขายทอดตลาด (Auction Sales Act 1973 (Western))

เครือรัฐออสเตรเลียนได้มีการบัญญัติกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการประมูลหรือการขายทอดตลาดไว้โดยวางหลักกำหนดให้ผู้ซึ่งจะทำการประมูลไม่ว่าจะกระทำในนามของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลต้องได้รับใบอนุญาต สามารถสรุปสาระสำคัญของมาตรการในการควบคุมตามกฎหมายได้ดังนี้

1) มีการใช้ระบบใบอนุญาต โดยกฎหมายการขายทอดตลาดของเครือรัฐออสเตรเลียนมีการแบ่งประเภทใบอนุญาตออกเป็นใบอนุญาตประเภททั่วไป ใบอนุญาตแบบจำกัด ใบอนุญาตประเภทครั้งคราว ใบอนุญาตระหว่างกาล และใบอนุญาตประเภทชั่วคราว ซึ่งใบอนุญาต

(3) For the purposes of exercising his powers under this section, a police officer may, with such assistance as he considers necessary, break open any door, window, lock, fastener, floor, wall, ceiling, compartment, box, container or any other thing.

(4) Any police officer may seize any secondhand goods found in any shop referred to in subsection (1) or (2).
Power to arrest persons loitering suspiciously about secondhand goods dealer's shop

13. (1) Any police officer, having reason to believe that a person in or loitering about the shop of any secondhand goods dealer under suspicious circumstances has with him any stolen property, may arrest that person and require him to produce any property which he has with him.

(2) Where any property is produced by any person under subsection (1) and if the police officer has reason to suspect that property to be stolen property, the police officer may take the person and the property, or cause the person and property to be taken, to a police station to be dealt with according to law.

³⁵ General penalty

18. Any person who is guilty of an offence under this Act shall be liable on conviction to a fine not exceeding \$20,000 or to imprisonment for a term not exceeding 12 months or to both.

ประเภททั่วไปและแบบจำกัดจะมีอายุบังคับใช้ได้เป็นระยะเวลาตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปีนับแต่วันที่ระบุไว้ในใบอนุญาตโดยจะมีค่าธรรมเนียมแตกต่างกัน³⁶

2) มีการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในการพิจารณาออกใบอนุญาตโดยให้มีอำนาจสอบถามถึงลักษณะและความเหมาะสมของผู้สมัคร สถานการณ์หรือโอกาสที่จะใช้ใบอนุญาต และสอบถามเกี่ยวกับเรื่องความสามารถของบุคคล โดยให้รายงานผลการสอบสวนเป็นลายลักษณ์อักษรต่อศาล³⁷

3) กำหนดให้ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตต้องมีการจัดทำบัญชีในการดำเนินการทุกรายการของแต่ละเดือน เพื่อให้สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้และต้องเก็บรักษาบัญชีดังกล่าวไว้เป็นระยะเวลา 3 ปี³⁸

3.2.3.2 กฎหมายการจำหน่ายสินค้ามือสอง (SECONDHAND DEALERS ACT 1906 (Capital Territory))

ตามกฎหมายฉบับนี้ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการขายสินค้ามือสองไว้สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

³⁶ Western Australia Auction Sales Act 1973

Section 3 Application forms and fees payable

General licence for a period of 1 year (\$197.00), 2 years (\$395.00) and 3 years (\$592.00)

Restricted licence for a period of 1 year (\$197.00), 2 years (\$395.00) and 3 years (\$592.00)

Occasional licence \$69.50 per licence

Interim licence \$16.00 per month or part of a month

Provisional licence \$16.00 per month or part of a month

³⁷ 8. Police inquiries

On receipt of a copy of the application for the grant, renewal or transfer of a licence from the registrar of the Magistrates Court 2, 3, the senior police officer stationed within the police district shall —

(a) inquire as to the character and suitability of the applicant; and

(b) inquire as to the fitness and repute of the persons responsible for the management of that firm or corporation where the licence is sought for the benefit of a firm or corporation; and

(c) inquire as to the circumstances and the likelihood of the occasion occurring, where an occasional licence is sought; and

(d) inquire as to the genuineness of the incapacity by a medical certificate or other evidence, where an interim licence is sought; and

(e) report in writing to the court the result of his inquiries.

³⁸ สมบูรณ์ อุคทังโข. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 4. หน้า 73.

1) บุคคลจะถูกถือว่าเป็นผู้ดำเนินธุรกิจการค้าสินค้ามือสองหากบุคคลนั้นเป็นผู้เสนอข้อตกลงเกี่ยวกับสินค้ามือสอง หรือซื้อและขายสินค้ามือสอง หรือขายสินค้ามือสองของคนอื่นในฐานะตัวแทน เพื่อหวังรางวัลหรือผลกำไรจากการกระทำนั้น³⁹

2) มีการวางหลักว่าการดำเนินธุรกิจของตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสองจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนถึงจะสามารถประกอบธุรกิจดังกล่าวได้ และจะต้องไม่กระทำการประกอบธุรกิจในสถานที่ที่นอกเหนือไปจากสถานที่ที่กำหนดในใบอนุญาต อีกทั้งจะต้องไม่ซื้อหรือรับสินค้ามือสองจากบุคคลที่ตัวแทนจำหน่ายเชื่อโดยมีเหตุผลอันควรเชื่อว่าบุคคลนั้นอายุต่ำกว่า 14 ปี⁴⁰

3) กำหนดให้มีการบันทึกข้อมูลของผู้ที่เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสองไว้ โดยตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสองจะต้องจัดทำบันทึกข้อตกลงว่าตัวแทนจำหน่ายจะปฏิบัติตามกฎระเบียบ และตัวแทนจำหน่ายต้องเก็บเอกสารดังกล่าวไว้ส่วนหนึ่งและมอบสำเนาให้เจ้าหน้าที่ตำรวจอีกส่วนหนึ่ง หากไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะมีโทษ⁴¹

³⁹ Australian Capital Territory Second-hand Dealers Act 1906

2A Carrying on business as second-hand dealer

(1) A person carries on business as a second-hand dealer if the person, for reward or profit—

- (a) deals in second-hand goods; or
- (b) buys and sells second-hand goods; or
- (c) sells someone else's second-hand goods as agent.

⁴⁰ 10 Second-hand dealers—carrying on business

(1) A licensed second-hand dealer must not carry on business as a second-hand dealer at a place other than premises stated in the licence.

(4) A licensed second-hand dealer must not buy or receive second-hand goods from a person if the dealer believes or has reasonable grounds to believe that the person is under 14 years old.

Maximum penalty: 5 penalty units.

⁴¹ Part 3 Second-hand dealers

6 Records of second-hand dealers

(1) A licensed second-hand dealer must make, in accordance with the regulations, the records that the dealer is required to make under the regulations. Maximum penalty : 20 penalty units.

(2) A licensed second-hand dealer must keep, in accordance with the regulations, the records required to be made under subsection (1). Maximum penalty : 20 penalty units.

(3) A licensed second-hand dealer must give to the police, in accordance with the regulations, the records or copies of records that the dealer is required to give to the police under the regulations. Maximum penalty : 20 penalty units.

4) มีการกำหนดหน้าที่ให้ตัวแทนจำหน่ายสินค้ามือสองที่ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตาม เช่น ต้องจัดทำบันทึกการขายสินค้ามือสองที่อยู่ในความครอบครอง หรือจัดทำบันทึกอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสินค้ามือสอง เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจขอคัดลอกบันทึกนี้ไปเพื่อตรวจสอบ หรือถ่ายรูปสินค้ามือสองใด ๆ ที่ตัวแทนจำหน่ายมีไว้ในครอบครองเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินนั้นถูกขโมยหรือถูกฉ้อโกง⁴²

5) มีการวางหลักเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้ามือสองนั้นเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดฐานลักทรัพย์หรือฉ้อโกง โดยตัวแทนจำหน่ายที่มีหรือได้ครอบครองสินค้านั้นหากทราบหรือได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าสินค้านั้นถูกขโมยหรือถูกฉ้อโกงมา ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบโดยทันทีว่าสินค้านั้นอยู่ในความครอบครองของตัวแทนจำหน่ายหรือได้รับการเสนอขายมาจากตัวแทนใด⁴³

⁴² 7 Inspection of records and goods

(1) A licensed second-hand dealer must, if asked by a police officer, allow the police officer to inspect—

- (a) any record the dealer is required to keep under this Act; or
- (b) any second-hand goods in the dealer's possession; or
- (c) any other record in the dealer's possession relating to second-hand goods.

Maximum penalty : 50 penalty units.

(2) The police officer may—

- (a) copy any record inspected under this section; and
- (b) examine or photograph any second-hand goods in the dealer's possession that the police officer suspects on reasonable grounds have been stolen or fraudulently obtained.

⁴³ 9 Goods suspected of being stolen or fraudulently obtained

(1) This section applies to a licensed second-hand dealer in relation to second-hand goods if—

- (a) the dealer has or obtains possession of the goods or the goods are offered to the dealer; and
- (b) either of the following subparagraphs applies:

(i) the dealer is or has been told by a police officer that the goods, or goods of their description, have been stolen or fraudulently obtained;

(ii) the dealer suspects, or should reasonably suspect in the circumstances, that the goods have been stolen or fraudulently obtained.

(2) The second-hand dealer must immediately tell a police officer that the goods are in the dealer's possession or have been offered to the dealer.

Maximum penalty: 50 penalty units.

ดังที่ได้ศึกษาในบทก่อนหน้านี้รวมถึงในบทนี้จะเห็นได้ว่าการขายทอดตลาดและการ
 ค่าของเก่าเป็นกิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือสังคมส่วนรวม ในประเทศไทยรัฐจึงต้อง
 เข้ามามีบทบาทโดยทำหน้าที่เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจในการควบคุมการดำเนินกิจการดังกล่าว
 ด้วยการออกกฎหมายวางหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการควบคุมการประกอบอาชีพเพื่อให้การประกอบอาชีพ
 หรือกิจการดังกล่าวเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อยและสอดคล้องกับการรักษาประโยชน์สาธารณะ
 ที่เป็นหน้าที่ของรัฐ ซึ่งในต่างประเทศนั้นก็เช่นเดียวกันรัฐก็เข้ามามีบทบาทในการควบคุมการ
 ประกอบอาชีพโดยใช้กฎหมายเป็นกลไกในการวางหลักเกณฑ์ว่าการจะประกอบกิจการขาย
 ทอดตลาดหรือค่าของเก่าจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อประโยชน์ในการรักษา
 ความสงบเรียบร้อยของสังคม แตกต่างกันไปที่ประเทศไทยรวมหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการควบคุมการ
 ขายทอดตลาดและค่าของเก่าไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน ในขณะที่ต่างประเทศมีการบัญญัติ
 หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการควบคุมกิจการสองประเภทนี้ไว้แยกกันโดยแยกเป็นกฎหมายคนละฉบับ
 ซึ่งการแยกกันของกฎหมายของต่างประเทศนั้น ผลที่เกิดขึ้นก็คือหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการควบคุม
 กิจการแต่ละประเภทมีความชัดเจนมากขึ้น สามารถกำหนดรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญสำหรับ
 แต่ละเรื่องที่ต้องการควบคุมได้เป็นการเฉพาะ อีกทั้งยังง่ายต่อการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ ส่งผลให้
 การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากการแยกบัญญัติหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการ
 ควบคุมการขายทอดตลาดและค่าของเก่าออกจากกันเป็นกฎหมายคนละฉบับแล้ว จากที่ได้ศึกษา
 ข้างต้นจะพบว่ากฎหมายของต่างประเทศยังมีความแตกต่างจากกฎหมายของประเทศไทย
 อีกประการคือ กฎหมายของต่างประเทศมีการกำหนดคำนิยามของคำว่าของเก่าไว้เป็นการเฉพาะ
 ซึ่งการกำหนดดังกล่าวทำให้คำจำกัดความของคำดังกล่าวชัดเจน สามารถเข้าใจได้ว่าขอบเขตในการ
 ควบคุมที่รัฐต้องการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพมีแค่ไหนเพียงไร แตกต่างจากประเทศไทย
 ที่ไม่ได้กำหนดคำนิยามของคำว่าของเก่าไว้เป็นการเฉพาะ การบังคับใช้กฎหมายในประเทศไทย
 จึงยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร